

SEZIONE VII. SCIENZE BIOLOGICO

DOI 10.36074/13.03.2020.v1.32

ІНТРОДУКЦІЯ РОСЛИН РОДУ *RHUS* L. В УКРАЇНІ

Лозінська Тетяна Павлівна

канд. с.-г. наук, доцент, доцент кафедри лісового господарства
Білоцерківський національний аграрний університет

УКРАЇНА

Інтродукція рослин дає можливість збагатити флористичні ресурси будь-якого регіону. Це важливий фактор збагачення рослинних ресурсів вцілому і збільшення біотичного різноманіття культурних фітоценозів. Інтродукція – це один із шляхів збереження біологічного різноманіття. Рослинність України використовується всього на 10-15%. Із більше 300 тис видів рослин світу в селекційний процес включено не більше 350-400, а в селекційну практику – 25-30, які забезпечують 90% всієї рослинної продукції [1].

Починаючи з XIX ст. здійснювалася інтенсивна інтродукція рослин в Україну, що характеризувалася випробуванням чисельної кількості інтродуцентів з Північної Америки, Кавказу, Середземномор'я, Малої та Східної Азії, що підтвердилось практичною можливістю культивування великої кількості нових дерев та кущів. Проте, відомостей про історію інтродукції деревних порід у нашу країну мало.

Цінними за своїми декоративними і господарськими властивостями, проте малопоширеними в Україні, є представники роду *Rhus* L., що мають походження із флори Північної Америки та Східної Азії. Аналіз літературних джерел показав, що в Україні їх інтродуковано 10 видів [2]

Більшість рослин видів роду *Rhus* є інтродукованими антропофітними видами. Серед них за часом занесення до України виділено: археофіти, кенофіти, евкенофіти. Більшість видів роду *Rhus* належать до кенофітів [3]. Лише рослини одного виду *R. coriaria* є представниками природної флори України, Європи та Передньої Азії.

Велику роль у збагаченні деревної флори України відіграли любителі садівництва і ботаніки. Першим в Україну було інтродуковано *R. typhina* у 1809 р. відомим українським вченим І.Н. Каразіним в акліматизаційний сад на Харківщині. У Нікітському ботанічному саду даний вид згадується з 1858 р. Він є найпоширенішим в Україні і культивується у всіх регіонах [4].

R. glabra був інтродукований в Україну в середині XIX ст. і в Нікітському саду вводився у культуру до 1879 року. В даний час вирощуються у ботанічному саду ім. О.В. Фоміна, дендропарку «Асканія-Нова».

R. chinensis культивується в Україні з 1879 р. *R. aromatica* ввезений в Україну в кінці XIX ст. та культивується в багатьох ботанічних садах країни [4].

Поширеним видом флори дендропарків України є *R. trilobata*.

R. potanini, *R. copallina*, за часом завезення в Україну, належать до евкенофітів. *R. sylvestris* успішно культивується в Никітському ботанічному саду, мають гарне плодоношення та природне вегетативне поновлення. Вони є малопоширеними в Україні [4].

В дендрологічному парку «Софіївка» є представники *R. Glabra* і *R. Aromatica*. В Україні успішність інтродукції видів роду *Rhus* обумовлена ботаніко-географічним походженням.

Доведено, що рослини північно-американських видів, зокрема *R. typhina* та *R. glabra* є цілком перспективними видами для культивування.

Список використаних джерел:

1. Рахметов, Д.Б. (2018). Современные аспекты интродукции новых энергетических растений в Украине. Збереження різноманіття рослинного світу у ботсадах та дендропарках: традиції, сучасність, перспективи: матеріали міжнародної наукової конференції до 230-річчя дендропарку «Олександрія» НАН України (327-333). 19–20 вересня, Біла Церква, Україна: ТОВ «Білоцерківдрук».
2. Ковальчук, Т.Д. (2011). Систематичне положення роду *Rhus* L. *Інтродукція рослин*. (Т. 3. с. 30 – 34).
3. Екофлора України: у 6 т. (2000). Я.П. Дідух (ред.). (Т. 1. 284 с.). Київ: Фітосоціоцентр
4. Каталог деревьев и кустарников ботанических садов Украинской ССР (1987). Н.А. Кохно (ред.). (72 с). Киев: Наук. думка.